

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Dramatik i udvalg

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Dramatik i udvalg", i Heiberg, Johan Ludvig: *Dramatik i udvalg*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 604. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergjl04val-shoot-idm140721241722352/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Dramatik i udvalg

lens tid to udstillings- og udsalgssteder herfor i Kbh.; ét i Vingårdsstræde og ét i Admiralgade.

- 206 *holde her*: holde for.
- 207 *Mel. af Figaros (...) zefiretto*: Mozarts opera *Le nozze di Figaro* (*Figaros bryllup*) havde premiere på Det Kgl. Teater jan. 1821; den anførte duet, »Som den søde Zefyr [dvs. vestenvind] synges i akt III, hvor grevinden dikterer Susanna et brev, hvis poetiske fraser denne skrivende gentager, og som skal lokke greven i en fælde (så at han ved det berammede stævnemøde i haven træffer grevinden i stedet for, som forventet, S.); melodien findes i Erik Bøgh (red.), *Den danske Vaudeville II*, 1919, s. 20f.
- 210 *Syepose*: tøjpose til opbevaring af sytøj.
- 212 *Samme Melodie*: altså duetten fra *Le nozze di Figaro* III, se foreg. n.; det vakte forargelse i samtiden, at Heiberg her parodisk benytter disse toner af Mozart, tidens musikalske kultfigur, til skrædderregningens tekst (se Krogh, s. 117, n. 1).
- 214 *Strik*: her nedsættende om person, der vil ende i galgen, galgenfugl.
- 215 *Nissebuk*: nisse, der forårsager uforklarlige forandringer.
- 216 *Lignelse*: skikkelse. – *opørt Vand (...) godt at fiske*: gl. da. ordsprog (Mau 2157). – *Confusion*: forvirring, postyr.
- 217 *lvo som vover, vinder*: gl. da. ordsprog (Mau 11786). – *ikke for intet (...) hedder Constance*: se n.t.s. 157. – *Sigfrid (...) Seier og Fred*: etymologien er korrekt: navnet stammer fra olddansk Sigfrith, som er et lån fra oldhøjtysk Sigifrid, tysk Sieg: sejr + Fried(e): fred. – *overødentlig(e)*: ekstraordinær.
- 218 *Mel. Af Dragedukken (...) Rose af faae*: Enevold Falsens komiske syngestykke D. med musik af den da. »lieds«-komponist F. L. Ae. Kunzen (1761-1817) havde premiere på Det Kgl. Teater 1797 og havde frem til vaudevillens tid bevaret sin popularitet; musikken til sangen her findes i Erik Bøgh (red.), *Den dansk Vaudeville II*, 1919, s. 22-24.
- 219 *Skilsmissen*: adskillelsen.
- 220 *en Hund i et Spil Kegler*: talemåde benyttet om en person, der bringer forstyrrelse el. uorden i noget og derfor er uvelkommen.
- 221 *koste (...) hendes tre Mark*: if. Chr. V's Danske Lov (1683) straffedes falsk el. ubevist tyverisigtelse med bøde på t. m., en straf, der var betydelig nok til at medføre ærestab (svarende til nutidens »plettede straffeattest«). – *tre Marks Beløb*: 3 mark = 48 skilling = 1/2 rigsdaler, i 1990'er-købekraft ca. 8 kr. – *Mark Banco*: en af banken i Hamborg fastsat møntenhed, der i det 18. og begyndelsen af det 19. årh. også anvendtes i Danmark; på vaudevillens tid, da der i kølvandet på stats-